

Handläggare
Daniel Edenborgh
Telefon: 0761242252**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2019-12-19

Remiss Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2019/1510

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

På uppdrag av kommunfullmäktige har miljö- och hälsoskyddsnämnden lett arbetet med att ta fram en ny kemikalieplan för staden för att ersätta Stockholm stads kemikalieplan 2014-2019. Östermalms stadsdelsförvaltning har deltagit i framtagandet av kemikalieplanen och har under våren 2019 även svarat på en kontorsremiss för kemikalieplan 2020-2023. Förvaltningen kan konstatera att i stort sett samtliga synpunkter och förslag som lämnades då har inarbetats i den aktuella remissversionen.

Nämnden har fått en remissutgåva av Kemikalieplan 2020-2023. Förvaltningen ser positivt på Kemikalieplan 2020-2023 då den på ett tydligt sätt beskriver riktning, uppdrag och ansvarsförhållanden för stadens förvaltningar och bolag. Förvaltningen har yttrat sig över förslaget till Kemikalieplan 2020-2023 och föreslår att nämnden beslutar att remissen besvaras med detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har av kommunfullmäktige fått uppdraget att ta fram en ny kemikalieplan för staden. Planen utgår från det nationella miljö kvalitetsmålet Giffri miljö och syftar till att förtydliga de delar i stadens miljöprogram som handlar om hur Stockholm ska bli en giffri stad. Detta är Stockholm stads andra kemikalieplan i ordningen. Den ersätter Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019.

Förvaltningen har deltagit i arbetet med framtagandet av planen genom att vara med i referensgruppen för avsnittet Stadens kemikaliehantering. Under våren 2019 svarade förvaltningen på en kontorsremiss kring miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag på

kemikalieplan 2020-2023. Förvaltningen kan konstatera att i stort sett samtliga synpunkter och förslag som lämnades då har inarbetats i den aktuella remissversionen.

Förslaget till Kemikalieplan 2020-2023 är på remiss under november 2019 – januari 2020. Remissutgåvan har skickats till stadens samtliga förvaltningar och Stockholms stadshus AB, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, KI, Länsstyrelsen Stockholm, Norrvatten, Substitutionscentrum, Svenskt Vatten, Svenska fogbranschens riksförbund, Sverige Färg och Lim Företagare, Sveriges Byggindustrier, Trafikverket, Upphandlingsmyndigheten, utvalda kommuner i Sverige, WWF, m.fl.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med parkmiljöavdelningen.

Ärendet

Kemikalier spelar en viktig roll i dagens samhälle. Vi använder kemikalier och kemiska produkter i många sammanhang; till exempel i läkemedel, kosmetika, bekämpningsmedel, tvätt- och rengöringsmedel, kläder, möbler, datorer och byggmaterial. Världsproduktionen av kemikalier ligger idag på närmare en miljard ton per år. Samtidigt som kemikalierna har bidragit till vårt välbefinnande har de också i flera fall vållat hälso- och miljömässiga problem. Det är viktigt att vi inte belastar vår omgivning med ämnen i sådana nivåer som kan hota vår hälsa eller miljö. Genom lagstiftning och substitution har utsläppen av många ämnen minskat. Samtidigt ökar kemikalieanvändningen i samhället, vilket leder till att nya, tidigare okända ämnen släpps ut. Källorna till de miljögifter som återfinns i staden är olika för olika ämnen. Gemensamt är att den utbredda användningen, de diffusa utsläppen i samhället ofta är en likvärdig, om inte större, källa till utsläpp än de industriella källorna, i synnerhet i Stockholmsregionen. Mätningar i Stockholm visar att halterna av föroreningar orsakade av människor är höga. Gränsvärden för flera ämnen i ytvatten, fisk och sediment överskrids i flera fall, i vissa fall med mycket bred marginal. Många av ämnena är svårnedbrytbara och finns kvar i miljön långt efter att utsläppen har upphört.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Den reviderade kemikalieplanen utgår från samma principer som tidigare plan angående vilka kemiska egenskaper som ligger till grund för att skadliga och farliga ämnen behöver fasas ut från stadens verksamheter. Åtgärder av löpande karaktär kvarstår i den

nya planperioden och nya åtgärder har lagts till. Inom vissa områden har ambitionsnivån höjts och tydligare direktiv preciserats.

Synpunkter och förslag

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 då den innehåller högt uppsatta mål och höga ambitioner. Förvaltningen anser att Kemikalieplanen på ett tydligt sätt klargöra riktning, uppdrag och ansvarsförhållanden för stadens förvaltningar och bolag. Åtgärderna som beskrivs är relevanta och framåtsträvande.

Centrala upphandlingar är viktiga för en stadsdelsförvaltning, som gör få egna upphandlingar, eftersom de styr val av produkter och tjänster. Därför är det viktigt att avtalen är utformade på så sätt att de överensstämmer med stadens ambition och styrdokument. Kemikalieplanen ger vägledning om hur förvaltningen ska ha kontroll på kemikalier och kemiska produkter som används inom verksamheterna. Förvaltningen eftersträvar att inte använda kemikalier och kemiska produkter som i Chemsoft identifierats innehålla riskminsknings- eller utfasningsämnen. Därför är det av största vikt att stadens upphandlade produkter varken innehåller riskminsknings- eller utfasningsämnen. Det bör vara enkelt för en medarbetare att i stadens inköpssystem välja en kemisk produkt som är tillåten för verksamheten att använda. Det borde till och med vara svårt att hitta en produkt i stadens inköpssystem som inte får användas.

När förvaltningen gör egna upphandlingar används stadens upphandlingsmallar. Förvaltningen anser att upphandlingsmallarna bör uppdateras med relevanta kemikaliekrav så att de harmoniserar med kemikalieplan 2020-2023.

Nämnden ser positivt på att Byggvarubedömningen och Chemsoft har samordnats på ett sätt så att kemikalier och kemiska produkter inte behöver registreras både i Byggvarubedömningen och i Chemsoft.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
Ansvarig

Bilagor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Christina Klang, Stadsdelsdirektör
Carolina Bjurling, Avdelningschef

Datum

2019-12-06
2019-12-05